

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/122/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320204733
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2021:4320204733.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. D., t.č. v Centre pre deti a rodiny Levice, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: neb. K. a S. o návrhu na nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Súd na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 16.9.2020 začal uznesením zo dňa 22.9.2020 konanie o uloženie výchovného opatrenia u mal. dieťaťa. Ako úrad uviedol, mal. D. bola do Centra pre deti a rodiny Levice umiestnená dňa 11.07.2017 na základe uznesenia Okresného súdu Levice č.k. 10P/145/2017-12 (v tom čase do Detského domova Levice, ul. 29. augusta 76/60, Levice). Dňa 13.09.2018 Okresný súd Levice rozhodnutím č.k. 10P/145/2017-68, právoplatným dňa 23.10.2018, nariadil mal. D. výchovné opatrenie - pobyt v Detskom domove Levice na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň týmto rozhodnutím bolo tiež rodičom uložené výchovné opatrenie, ktorým mali povinnosť minimálne raz mesačne mal. dieťa navštevovať v zariadení, minimálne dva krát mesačne sa informovať o mal. telefonicky, spolupracovať s ÚPSVR a zariadením a upraviť si bytové pomery. Výchovné opatrenie neplnilo účel, v priebehu konania matka mal. D. zomrela dňa 16.06.2019 a OS Levice nariadil mal. ústavnú starostlivosť. U mal. D. sa začalo v zariadení vyskytovať problémové správanie. Opakovane sú avizované problémy v správaní na samostatnej skupine CDR. Charakter problémov vychádza najmä z pravidelných a opakujúcich sa krádeží, nerešpektovania pravidiel skupiny, ničenia cudzieho majetku, verbálnych a fyzických atakov, ktoré následne vyúsťujú do autoagresie. V školskom roku 2019/2020 maloletá D. ukončila 4. ročník ZŠ a bola vzdelávaná podľa individuálneho vzdelávacieho programu z dôvodu pretrvávajúcich špecifických vývinových porúch učenia - dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia a porúch správania (CPPPaP Levice, vyš. Mgr. Zuzana Krnáčová, psychológ, zo dňa 24.5.2018 so záverom: Aktuálne intelektové výkony v pásme priemeru, anamnesticky : F98.9 s por. správania a emotivity so zvyčajným začiatkom v detstve a počas dospievania, bližšie neurčené). Ide o mal. dieťa liečené v pedopsychiatrickej ambulancii od septembra 2017 pre poruchy správania. Pre pretrvávajúce problémy v správaní bola maloletá hospitalizovaná na Psychiatrickej klinike FN Nitra v roku 2017, v roku 2019 v Psychiatrickej liečebni Hraň a od 12.6.2020 do 23.7.2020 v Psychiatrickej nemocnici Kremnica pre autoagresívne sklony, nerešpektovanie pravidiel skupiny, vulgárne a fyzické napádanie detí a vychovávateľov, impulzívne a nepredvídateľné správanie vyúsťujúce do fyzických atakov voči okoliu. Vzhľadom k uvedenému klinickému obrazu dieťaťa počas hospitalizácie a pri pretrvávajúcich poruchách správania odporučila PN Kremnica, MUDr. Tatiana Madleňáková režimové zariadenie maloletej. Mal. má diagnostikované

ochorenie: F98.9 Poruchy správania a emotivity so zvyčajným začiatkom v detstve a počas dospievania, bližšie neurčené (dgn. MUDr. Katarína Šikulová, Psychiatrická klinika FN Nitra, 23.6.2017) a F92.8 Iná zmiešaná porucha správania a emotivity (dgn. MUDr. Tatiana Madleňáková, Psychiatrická nemocnica Prof. Matulaya Kremnica, 23.7.2020). Ako ďalej vyplýva z podania ÚPSVaR Nitra, v domácom prostredí možno mal. Beatu charakterizovať ako dospievajúce dievča, často náladové a neprispôsobivé, výbušné s nepredvídateľným správaním. Nerešpektuje pravidlá skupiny a pri upozornení, vysvetľovaní sa jej agresívne správanie stupňuje. V kolektíve detí je menej obľúbená z dôvodu rušenia pokojnej atmosféry skupiny a stáleho odcudzovania osobných vecí detí. Má rada voľnosť a nátlak na jej osobu znáša veľmi ťažko. Pravidelne sú realizované individuálne i skupinové psychologické a špeciálno-pedagogické intervencie s maloletou, počas ktorých je snaha krízové situácie eliminovať a mal. Beatu upokojiť s následným vysvetlením si stanovených pravidiel a motivovaním maloletej formou pozornosti voči jej osobe. Ustupovanie stanovených pravidiel neprospeje pozitívnemu výchovnému vplyvu voči ostatným deťom skupiny, ktoré tento prístup voči mal. D. vnímajú nespravodlivo. Nátlak a snaha o dodržiavanie pravidiel vedie mal. Beatu k narastajúcemu nekontrolovateľnému a hlavne nepredvídateľnému správaniu vyúsťujúcemu až do autoagresie - ohrozenia života dieťaťa. Na základe dlhodobého pretrvávajúceho neprimeraného správania a so zreteľom na bezpečnosť maloletej, ostatných detí ako aj zamestnancov CRD odborný tím, riaditeľka CDR Levice a pedagogickí zamestnanci v spolupráci s oddelením ÚPSVaR a Diagnostickým centrom Bratislava navrhli umiestniť maloletú Beatu do diagnostického zariadenia. V súčasnosti otvorené prostredie CDR nie je pre mal. D. vhodné a vyhovujúce. Navrhol nariadenie výchovného opatrenia mal. dieťaťa, a to pobyt v Diagnostickom centre, Slovinská č. 1, Bratislava, najdlhšie na dobu 6 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky mal. dieťaťa, nakoľko je to v záujme mal. dieťaťa. Súčasne s návrhom vo veci samej podal ÚPSVaR Nitra aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého bude mal. dieťa odovzdané do starostlivosti Diagnostického centra, Slovinská č.1, Bratislava.

2. Ústavná starostlivosť bola u mal. D. nariadená rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 17P/33/2019-76 zo dňa 19.11.2019, právoplatným dňa 3.12.2019.

3. Uznesením Okresného súdu Levice č.k. 6P/122/2020-9 zo dňa 22.9.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.10.2020 bola maloletá neodkladným opatrením odovzdaná do starostlivosti Diagnostického centra Bratislava, Slovinská 1. Do DC bola maloletá prijatá dňa 28.9.2020.

4. Súd pojednával v neprítomnosti účastníkov, ktorí sa napriek riadnemu predvolaniu na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavili.

5. Zo správy Diagnostického centra Bratislava zo dňa 10.12.2020 súd zistil, že adaptácia mal. D. na prostredie DC bola problematická. Bolo pre ňu náročné prispôbiť sa režimu zariadenia a potrebovala dlhší čas na zorientovanie. Nevedela akceptovať pokyny dospelých a nevedela sa stotožniť s hodnotiacim systémom zariadenia. Problematické bolo aj začlenenie do kolektívu detí v skupine. D. nevedela prijať kritiku od druhých detí a všetko brala ako útok voči svojej osobe. Následne vstupovala do konfliktov, ktoré sama iniciovala. V skupine bola často na okraji kvôli svojej prchkej povahe a búrlivým reakciám. Nerešpektovala authority, pokyny dospelých, nevedela prijať kritiku ani od nich. Postupom času sa jej podarilo zžiť so systémom a pravidlami zariadenia, snažila sa korigovať svoje správanie. Nesprávnosť svojho konania však nevie racionálne zdôvodniť a vtedy je potrebný intenzívny rozhovor, dôsledné vysvetlenie a poučenie. Následne je schopná svoje konanie reflektovať a uznať svoj podiel viny. V konfliktných situáciách zlyháva, je často sama iniciátorka a jej reakcie sú neprimerané. Situácie rieši slovnými útokmi, vulgarizmami a dokonca v prípade ďalšej eskalácie konfliktu aj fyzickými útokmi. V tejto oblasti však nastal u D. pokrok. Naučila sa svoje správanie lepšie korigovať, dokáže lepšie odhadnúť mieru svojich reakcií, avšak je veľmi dôležitá prítomnosť dospelého a včasná intervencia. Postupom času sa začala sama zaujímať o plnenie povinností a spätnú väzbu a prejavuje snahu o spoluprácu. D. je dieťa v pubertálnom veku, ktoré je emocionálne nestabilné s veľmi zlým sebaobrazom. Osobnostne orientovaná extrovertne, reaktívna, impulzívna so zníženou úrovňou frustračnej tolerancie, intelektovo v pásme nižšieho priemeru. Maloletá má problém s rešpektovaním autorít, ale po vytvorení vzťahu založenom na dôvere a porozumení sa dokáže správať rešpektujúco. Emocionálna nestabilita v kombinácii s impulzivitou a neschopnosťou prijať kritiku zvyknú D. viesť ku konfliktnému správaniu a neadekvátnym reakciám. Pri včasnej intervencii a dôslednom vysvetlení okolností situácie a jej správania je maloletá schopná uvedomenia si dôsledkov svojho konania a snaží sa o nápravu, avšak väčšinou len s krátkodobým trvaním. V D. prípade je potrebné ďalej spolupracovať so psychológom na

rozpoznávaní svojich emócií, uvedomení si svojich slabých a silných stránok a na posilnení celkového sebaobrazu. Takisto je potrebné sústrediť sa na prácu s akceptáciou kritiky a porozumenie jej zmyslu. Vo výchovnom procese DC odporúča trpezlivý, ale zároveň prísny a dôsledný prístup so zreteľne stanovenými pravidlami a hranicami ako aj kontrolu trávenia voľného času. Pri úspešnom splnení požiadaviek kladených na maloletú je vhodné používať spätnú väzbu a pri zlyhaní je potrebná okamžitá konfrontácia s vysvetlením a následným poučením. Záverom DC odporúča návrat mal. Beaty do prostredia CDR s podmienkou pravidelnej psychologickkej starostlivosti a dohľadu sociálneho kurátora. V prípade opätovného výskytu problémov v správaní odporúčajú umiestnenie dieťaťa do zariadenia s liečebno-výchovným režimom.

6. Podľa § 28 odsek 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 odsek 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Podľa § 37 odsek 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 45 alebo 48, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

Podľa § 37 odsek 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, inú povinnosť.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Podľa § 37 odsek 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

7. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že mal. D. bola do diagnostického centra umiestnená na základe neodkladného opatrenia vykonateľného dňa 22.9.2020 a právoplatného dňa 15.10.2020. Do DC bola fakticky prijatá dňa 28.9.2020 z dôvodu porúch správania, najmä nerešpektovania autorít, agresivity, autoagresívneho správania a porušovania pravidiel CDR. Výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky možno uložiť na dobu najdlhšie 6 mesiacov. Aktuálne je maloletá v DC bez mála 6 mesiacov. Z komplexnej správy DC vyplýva, že pobyt v zariadení splnil svoj účel a DC odporúča návrat D. do CDR s potrebou ďalšej psychologickkej starostlivosti a dohľadu kurátora. Vzhľadom na uvedené súd nezistil žiaden dôvod, aby o výchovnom opatrení rozhodoval aj vo veci samej, pretože účel sa dosiahol aj nariadeným neodkladným opatrením. Preto súd podaný návrh podľa stavu v čase rozhodnutia zamietol.

8. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.